

Markiz'in Huzurlu bekleyişi sürüyor

► 1993 yılında Aksoy Şirketler Grubu'nun eline geçen ünlü pastane, şirketin Markiz'le birlikte satın aldığı Şark Pasajı'nı nasıl değerlendireceğine karar verememesi yüzünden açılmıyor.

SERPİL GÜNDÜZ

Yolum ne zaman Tünel'den geçse vitrininden içeriye bir göz atmadan edemem. Bombos salon bakınca biraz hüzmün verir. Okuduklarımı anımsar **Haldun Taner**'i kitap-gazete karıştırırken, **Sait Faik**'i, **Salah Birsel**'i ve **Oktay Akbal**'i orada çay içeren hayal ederim. Çünkü onların mekânıdır burası. Önünde beyaz önlüğüyle **Avedis Efendi**, **Selma** ve **Feride Soriş** hanımlar içeridedir. Sanık gazete hışırtısı ve çay kokusu yayılır etrafa birden.

1940'lı 50'li yıllarda Beyoğlu'nun en ünlü pastanesi Markiz'dir burası. Edebiyatçıların, üniversite hocalarının, "yeni kentsoyluların" uğrak yeridir... "Çikolata dendi mi Markiz, çiçekçi dendi mi Sabuncakıs" gelir İstanbululluların aklına. Kırklı yıllardan 1970'lere gelene kadar her şey iyi gitmiştir. Yani **Madam Verter**, dükkânı satılığa çıkarana kadar. Satıldıktan sonra 10 yıl daha devam eder pastane. Önce bir oto yedek parçacı satın alır. Yalnızlığa ve zamanın insafsızlığına terk edilmiştir. 1993 yılında da tam karşısındaki Richmond Otel'i satın alıp yeniden düzenleyen Aksoy Şirketler Grubu'nun eline geçer ünlü pastane.

Kararsız bekleyiş

Şirket, Markiz'le birlikte bulunduğu Şark Pasajı'nı da satın alır. Şu anda ıssız ve harabeye dönmüş pasajı nasıl değerlendireceklerine karar veremedikleri için Markiz de yeniden düzenlenemez bir türlü. Ancak Şirket Genel Müdürü mühendis-mimar **Oktay Orhon** "Üzerimizde manevi bir baskı var.



Son günlerde bir banka reklamına mekân olan Markiz'in duvarlarındaki mevsim figürleri oldukça ilgi çekici.

1996 yılında açmayı hakikaten istiyoruz" diyor.

Şimdilerde bir bankanın "sağduyu" sloganıyla çektiği reklam filmine de konu oldu Markiz. Reklamda sonbahar ve ilkbahar panolarından fırlayan bir çiçekle havada uçan bir yüzük girer Ayşe'nin parmağına. L'Automne (sonbahar) ve Le Printemps (ilkbahar) adını taşıyan bu panolar Ch. Boulanger Choisy-Le-Roi firmasının ürünü, ressam **J. A. Arnoux** imzalıdır. Markiz'in bir diğer görsel zenginliği **Mahzar Resmol**'un vitray çalışmasıdır.

Önceleri Lebon adıyla açılır Markiz. Ancak Lebon 1940 yılında karşı köşedeki binasına taşınınca burası boşalmıştır. **Çelik Gülersoy**'un deyişiyle Beyoğlu'nda "Şöyle Pariz işi enfes bir maison" arzusuyla yanıp tutuşan muhasebeci Bay **Avedis Ohanyan Çakır**'a gün doğmuştur. Avedis Bey, bir güzel dekore eder burasını. 1950'li yıllarda ekonomik hayat canlanınca, Avedis Bey de üst katı lokanta olarak açar. Alt kat

yine pastanedir. Ancak servis güçlükleri çıkar, restorani yine aşağıya alır. Devir Amerikanlaşmıştır. Üstü gece klübüne çevrilir. Markiz'in "Night Club"ü 15 yıl çalışır. 1965'te kapanır. Pastane 15 yıl daha yaşar.

Salah Birsel, Markiz'den söz ederken Haldun Taner'siz düşünemez burasını. Birsel şöyle der: "Markiz Haldun Taner'in deyişiyle en bireysel kahvelerden birisidir. Burada her masa kendi başına bir adadır. Haldun Taner kahvelere başkalarıyla buluşmak, konuşmak, tartışmak için değil de kendi kendisiyle kalabilmek, kitap, gazete okuyup notlar çıkarmak için gittiğinden, buraya sık sık damlar."

Markiz, bulunduğu Şark Pasajı ile birlikte 1970'lerin başında bir yedek parçacıya satılır. Anıtlar Kurulu burasının mutfağının aynen korunmasına karar verir. Özgün işlevi ile koruma kararı çıkınca yedek parçacı da olmaz Markiz. 1975'te 5 milyona TÜRKİYE'ye önerilir. Çevrede açılan "Emmim" ve "Yengen" isimli kuruluşlar Gülersoy'u ürkütür, öneriyi geri çevirir, ancak pişman olur. Avedis Bey işsiz kalır, daha sonra dünyadan ayrılır.

Şu anda Aksoy Şirketler Grubu'nun eline geçen Markiz, yeniden canlanacağı günleri ipe çekiyor. Genel Müdür Oktay Orhon, tamamı pasaj olan bu gayrimenkulü nasıl değerlendireceklerine bir türlü karar veremediklerini anlatıyor. Yapılan çalışmalarda Şark Pasajı'nı otel yapmaya karar verirler, olmaz. Antikacılar çarşısı yapmak isterler yine olmaz. Alışveriş merkezi yapılınsın denir bu da olmaz. Çözumsuzlük uzar. Orhon'a göre Markiz'i tek başına açmak bir aylık bir iş. Ancak yalnızca Markiz'i açarak pasajı boş bırakmanın da pek mantıklı olmadığını düşünürler. Markiz'e ait yazılı ve görsel malzemelerle birlikte pastanede kullanılan bazı servis eşyalarını, karton kutularını toplayan şirket Feride ve Selma Soriş kardeşlerle de ilişkiye geçmiş. Markiz'i olabildiğince eski atmosferi ile açmayı planlıyorlar.

